

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

«Затверджую»

В.о. ректора ОНМедУ,

д. мед. н., професор

Р.С. Вастьянов

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОТОЛАРИНОЛОГІЯ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки: **докторів філософії на III освітньо-науковому рівні**
(назва рівня вищої освіти)

галузь знань: **22 «Охорона здоров'я»**
(шифр та назва галузі знань)

спеціальності

222 «Медицина»

Розробники:

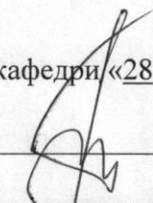
Завідувач кафедри оториноларингології, д.мед.н., проф. Пухлік С.М.
Професор кафедри оториноларингології, д.мед.н., проф. Євчев Ф.Д.
Доцент кафедри оториноларингології, к.мед.н., доц. Богданов К.Г.

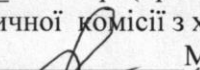
Одеса
2020

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Отоларингологія» складена на підставі освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії зі спеціальності 222 «Медицина» ОНМедУ, затвердженою Вченою Радою ОНМедУ від 04.06.2020 року (протокол № 11).

Програму обговорено на засіданні кафедри «28» серпня 2020 р. (прот. № 1)

Завідувач кафедри, д.мед.н. проф. Пухлік С.М..

Програму ухвалено на засіданні предметно-циклової методичної комісії з хірургічних дисциплін «28» 08 2020 р. (прот. № 1).
Голова предметної циклової методичної комісії з хірургічних дисциплін,
Завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Міщенко В.В.

Програму затверджено на засіданні Центральної координаційно-методичної Ради ОНМедУ від «16» вересня 2020 р. (прот. № 1).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Програма навчальної дисципліни «Отоларингологія» стосується поглибленого вивчення питань запальних, алергічних та пухлинних хвороб ЛОР-органів, їх діагностики та лікування.

Програма навчальної дисципліни визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Отоларингологія» є етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування запальних, алергічних та пухлинних хвороб ЛОР-органів.

Міждисциплінарні зв'язки: базуються на вивченні здобувачами нормальної та патологічної клінічної анатомії, топографічної анатомії та оперативної хірургії, загальної та клінічної патологічної фізіології, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, інфекційних хвороб, хірургії, стоматології, фтизіопульмонології, внутрішньої медицини, онкології що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами та формувати уміння застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Отоларингологія»

1.1 Метою вивчення отоларингології є набуття кожним здобувачем теоретичних знань та практичних навичок щодо основних принципів діагностики та лікування запальних, алергічних та пухлинних хвороб ЛОР-органів, для якісного планування та виконання оригінального наукового дослідження, для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики.

1.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Отоларингологія» є:

- 1) здобути глибинні знання з отоларингології та суміжних спеціальностей;
- 2) поглиблено вивчити етіологію, патогенез, клініку, діагностику та лікування запальних хвороб ЛОР-органів.
- 3) поглиблено вивчити етіологію, патогенез, клініку, діагностику та лікування алергічних хвороб ЛОР-органів.
- 4) поглиблено вивчити етіологію, патогенез, клініку, діагностику та лікування пухлинних хвороб ЛОР-органів.
- 5) набути навички оперативного лікування запальних хвороб вуха, носа, глотки та гортані.
- 6) набути навички оперативного лікування пухлинних хвороб вуха, носа, глотки та гортані.
- 7) здобути поглиблені знання щодо специфічної імунотерапії алергічних захворювань ЛОР-органів.
- 8) здобуття навичок застосування сучасних інформаційних технологій при викладанні оториноларингології.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти).

Згідно з вимогами освітньо-наукових програм спеціальностей, дисципліна забезпечує набуття аспірантами компетентностей:

- *інтегральна:*

Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі медицини.

- *загальні (ЗК): ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7*

ЗК1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню.

ЗК2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

ЗК3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК7. Вміння планувати та управляти часом.

- спеціальні (фахові, предметні, СК): СК1, СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10

СК1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини майбутньої професійної діяльності у сфері вищої медичної освіти.

СК2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.

СК3. Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері медицини.

СК4. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини відповідно до цілей та завдань наукового проекту.

СК5. Володіння сучасними методами наукового дослідження.

СК6. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.

СК7. Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві.

СК8. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

СК9. Оприлюднення результатів наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

СК10. Організовувати та реалізовувати педагогічну діяльність у вищій медичній освіті, керувати науково-педагогічним (науковим) колективом.

Результати навчання (ПРН): ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

ПРН1. Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування.

ПРН2. Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема.

ПРН3. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо.

ПРН4. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення

ПРН5. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН6. Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних.

ПРН7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі медицини.

ПРН8. Виконувати та вдосконалювати сучасні методики дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності.

ПРН9. Винаходити нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань людини.

ПРН10. Використовувати результати наукових досліджень в медичній практиці, освітньому процесі та суспільстві.

ПРН11. Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.

ПРН12. Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів.

ПРН13. Управляти роботою колективу студентів, колег, міждисциплінарної команди.

ПРН14. Організовувати навчання учасників освітнього процесу при виконанні наукової та освітньої діяльності та впливати на їх соціальний розвиток.

ПРН15. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.

ПРН16. Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, дотримуватися наукової етики.

ПРН17. Демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів.

Результати навчання для дисципліни.

Аспірант (здобувач) має знати:

- основи законодавства про охорону здоров'я та основні директивні документи, якими керується оториноларингологічна служба у своїй діяльності; організаційну структуру оториноларингологічної служби, організацію роботи швидкої та невідкладної допомоги при ЛОР-захворюваннях; проведення аналізу основних показників діяльності ЛОР-відділення; правові питання діяльності лікаря отоларинголога; питання організації ЛОР-допомоги в екстремальних умовах (епідемії, землетруси, потопи); принципи санітарно-просвітньої роботи; топографічну і клінічну анатомію верхніх дихальних шляхів і вуха у віковому аспекті; взаємний зв'язок функціональних систем організму і рівні їх регуляції; клінічні і функціональні методи дослідження в отоларингології; причини виникнення патологічних процесів верхніх дихальних шляхів і вуха; механізм їх розвитку і клінічні прояви у віковому аспекті; клінічну симптоматику, діагностику і лікування основних захворювань носа і приносних пазух, зовнішнього, середнього і внутрішнього вуха, глотки, гортані, трахеї і стравоходу, їх профілактику у віковому аспекті; принципи надання невідкладної допомоги при ургентній ЛОР-патології; клінічну симптоматику граничних станів в оториноларингології; принципи підготовки хворих до операції і ведення в післяопераційному періоді; питання асептики; засоби і методи знеболювання при оториноларингологічних операціях; основи фармакотерапії в оториноларингології, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування ЛОР-хворих; дієтотерапія при ЛОР-

захворюваннях; обладнання операційних, хірургічний інструментарій, який використовується при різних операціях на ЛОР-органах; основи експертизи тимчасової і постійної непрацездатності.

-
Аспірант (здобувач) має вміти:

- отримати інформацію про захворювання, виявити загальні і специфічні ознаки захворювання, особливо у випадках, що потребують невідкладної допомоги, або інтенсивної терапії;
- оцінити важкість стану, прийняти необхідні міри для виведення хворого з цього стану, встановити об'єм і послідовність реанімаційних заходів, надати необхідну термінову допомогу при анафілактичному шоку, гострій кровотечі, гострій серцевій і дихальній недостатності, гострих інтоксикаціях;
- визначити необхідність і об'єм спеціальних методів дослідження (лабораторних, рентгенологічних, функціональних та інш.), інтерпретувати їх результати;
- провести диференційну діагностику захворювань ЛОР-органів, обґрунтувати клінічний діагноз, план обстеження хворого, показання та протипоказання до операції;
- обґрунтувати план лікування хворих з патологією ЛОР-органів;
- обґрунтувати найбільш доцільний план операції при даній патології, виконати її в необхідному об'ємі;
- розробити схему післяопераційного ведення хворого, профілактику післяопераційних ускладнень;
- Отримувати та інтерпретувати нові наукові факти, що розширюють сферу знань в досліджуваній проблемі

2. Інформаційний обсяг дисципліни: навчальна дисципліна «Отоларингологія» складається з **12** кредитів ЄКТС (**360** годин): у кожному кредиті по 15 аудиторних годин та 15 годин для самостійної роботи; усього **180** аудиторних годин та **180** годин для самостійної роботи.

3. Структура навчальної дисципліни (для денної та заочної форми навчання)

Тема	Лекції	Семінар. заняття	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження ЛОР-органів</i>			
1.Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження вуха	2	4	6
2.Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження носу та приносних пазух	2	4	6
3.Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження глотки та гортані	2	3	3
<i>Змістовий модуль 2. Запальні та негнійні хвороби вуха</i>			
1. Гострий зовнішній отит		4	6
2. Гострий середній отит. Мастоїдит.	2	6	6

3. Хронічний середній отит	2	4	6
4. Внутрішньочерепні ускладнення ХГСО	2	4	7
5. Отосклероз.	2	5	8
6. Сенсоневральна приглухуватість	2	4	6
7. Слухопротезування та кохлеарна імплантація	2	4	6
<i>Змістовий модуль 3. Запальні та алергічні хвороби носу і приносних пазух</i>			
1. Гостри риніти		4	6
2. Хронічні риніти	2	4	6
3. Гостри та хронічні синусіти	2	4	6
4. Внутрішньочерепні та орбітальні ускладнення синуситів	2	4	6
5. Алергічні риніти	2	4	6
<i>Змістовий модуль 4. Запальні хвороби глотки</i>			
1. Гострі тонзиліти	2	4	6
2. Хронічний тонзиліт	2	4	6
3. Аденоїди, аденоїдити	2	4	6
4. Гострі фарингіти	2	4	6
5. Хронічні фарингіти	2	4	6
<i>Змістовий модуль 5. Запальні хвороби гортані</i>			
1. Гострий ларингіт	2	4	6
2. Хронічний ларингіт	2	8	12
<i>Змістовий модуль 6. Хвороби стравоходу.</i>			
1. Опіки стравоходу	2	4	6
2. Сторонні тіла стравоходу	2	4	6
<i>Змістовий модуль 6. Пухлини та інфекційні гранульоми ЛОР-органів</i>			
1. Інфекційні гранульоми ЛОР-органів	4	4	6
2. Доброякісні пухлини ЛОР-органів	4	4	6
3. Злоякісні пухлини ЛОР-органів	4	4	6
4. Професійні хвороби ЛОР-органів	4	8	12
Разом:	60 год.	120 год.	180 год.

Примітка: аудиторне навантаження – 50%, СРС – 50%

4. Темати лекцій та семінарських занять

Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження вуха.	2
2.	Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження носу і приносних пазух	2
3.	Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження глотки та гортані	2
4.	Гострий середній отит. Мастоїдит.	2
5.	Хронічний середній отит	2
6.	Внутрішньочерепні ускладнення ХГСО	2
7.	Отосклероз	2
8.	Сенсоневральна приглухуватість	2
9.	Слухопротезування та кохлеарна імплантація	2
10.	Хронічні риніти	2
11.	Гостри та хронічні синусіти	2

12.	Внутрішньочерепні ускладнення синуситів	2
13.	Алергічні риніти	2
14.	Гострі тонзиліти	2
15.	Хронічний тонзиліт	2
16.	Аденоїди, аденоїдити,	2
17.	Гострі фарингіти	2
18.	Хронічні фарингіти	2
19.	Гострий ларингіт	2
20.	Хронічний ларингіт	2
21.	Опіки стравоходу	2
22.	Сторонні тіла стравоходу	2
23.	Інфекційні гранульоми ЛОР-органів	4
24.	Доброякісні пухлини ЛОР-органів	4
25.	Злоякісні пухлини ЛОР-органів	4
26.	Професійні хвороби ЛОР-органів	4
	РАЗОМ	60

Тематичний план семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження вуха	6
2	Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження носу та приносових пазух	6
3	Клінічна анатомія, фізіологія та методи обстеження глотки та гортані	3
4	Гострий зовнішній отит	6
5	Гострий середній отит.	4
6	Мастоїдіт.	2
7	Хронічний середній отит. Консервативне лікування	2
8	Хронічний середній отит. Оперативне лікування	2
9	Внутрішньочерепні ускладнення ХГСО. Менінгіт.	2
10	Внутрішньочерепні ускладнення ХГСО. Абсцес мозку та мозочку.	2
11	Оперативне лікування отосклерозу	5
12	Діагностика сенсоневральної приглухуватості	2
13	Лікування сенсоневральної приглухуватості	2
14	Слухопротезування - показання та протипоказання	2
15	Кохлеарна імплантація. Показання та протипоказання. Методика оперативного втручання.	2
16	Гостри риніти – клініка, діагностика, лікування у дорослих та дітей	4
17	Хронічні риніти – клініка, діагностика, лікування	4
18.	Функціональна ендоскопічна хірургія при гострих та хронічних синусітах.	4
19.	Внутрішньочерепні ускладнення синуситів. Методи хірургічного лікування.	4
20	Клініка, діагностика, лікування алергічних ринітів	4
21	Неспецифічні гострі тонзиліти - клініка, діагностика, лікування	4
22	Сучасні методи діагностики та лікування хронічного тонзиліту	4
23	Консервативне та хірургічне лікування аденоїду	4
24	Диференційна діагностика гострих фарингітів	4
25	Консервативні та напівхірургічні методи лікування хронічного фарингіту	4
26	Клініка, діагностика, лікування гострого ларингіту	4
27	Диференційна діагностика хронічного ларингіту та передпухлинних станів гортані	8
28	Невідкладна допомога при опіках стравоходу.	4
29	Сторонні тіла стравоходу. Техніка втручання. Помилки, ускладнення.	4
30	Інфекційні гранульоми ЛОР-органів. Туберкульоз, сифіліс.	4
31	Доброякісні пухлини ЛОР-органів. Клініка, діагностика, лікування.	4
32	Злоякісні пухлини ЛОР-органів. Клініка, діагностика, лікування	4
33	Професійні хвороби ЛОР-органів. Порушення слуху та експертиза непрацездатності.	8
Разом		120

5. Самостійна робота
Тематичний план самостійної роботи слухача (СРС)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Топографічна анатомія середнього вуха та скроневої кістки	2
2	Топографічна анатомія внутрішнього вуха	2
4	Теорії слуху.	2
5	Топографічна анатомія носа та приноскових пазух	2
6	Методи дослідження нюху. Ольфактометрія.	2
7	Методи дослідження миготливого епітелію. Цукрова проба.	2
8	Фурункул зовнішнього вуха. Клініка, діагностика, лікування.	2
9	Дифузний отит. Клініка, діагностика, лікування.	2
10	Отомікоз. Клініка, діагностика, лікування.	2
11	Гострий середній отит. Ускладнення. Показання до парацентезу.	2
12	Гострий мастоїдіт. Показання до хірургічного втручання.	2
13	Атипові форми мастоїдиту. Бецольда, Муре, Чителлі, Орлеанського.	2
14	Хронічний середній отит. Консервативне лікування.	2
15	Хронічний середній отит. Сануючі операції на середньому вусі.	2
16	Хронічний середній отит. Тимпанопластика.	2
17	Внутрішньочерепні ускладнення ХГСО. Менінгіт.	4
18	Внутрішньочерепні ускладнення ХГСО. Отогенний сепсис.	3
19	Отосклероз. Методи діагностики та лікування.	8
20	Сенсоневральна приглухуватість. Камертональне дослідження.	3
21	Сенсоневральна приглухуватість. Аудіометрія.	3
22	Слухопротезування та кохлеарна імплантація. Реабілітаційні заходи.	6
23	Гостри риніти у немовлят – діагностика та лікування	6
24	Хронічні риніти. Озена. Епідеміологія, діагностика, лікування.	6
25	Гостри синусити: вірусні, поствірусні, бактеріальні.	3
26	Хронічні синусити. Лікування поліпозних синуситів.	3
27	Орбітальні ускладнення синуситів. Флегмона орбіти.	3
28	Внутрішньочерепні ускладнення синуситів. Тромбоз кавернозного синусу.	3
29	Алергічні риніти – сучасні методи діагностики. Імунотермістометрія.	3
30	Алергічні риніти. Лікування. СІТ – терапія.	3
31	Гострі тонзиліти при інфекційних хворобах.	3
32	Гострі тонзиліти при захворюваннях крові	3
33	Хронічний тонзиліт. Кріохірургічне лікування.	6
34	Аденоїди, аденоїдити. Топічні стероїди в лікуванні аденоїдитів.	6
35	Гострі фарингіти. Місцева терапія в лікуванні гострих фарингітів.	6
36	Хронічні фарингіти. Профілактика.	6
37	Гострий ларингіт. Гострий стеноз гортані. Трахеотомія.	6
38	Хронічний ларингіт. Консервативне лікування.	6
39	Хронічний ларингіт. Профілактика.	6
40	Опіки стравоходу. Методика бужування стравоходу	6
41	Сторонні тіла стравоходу. Ускладнення. Медіастиніт.	6
42	Інфекційні гранульоми ЛОР-органів. Туберкульоз, сифіліс.	4
43	Доброякісні пухлини ЛОР-органів. Клініка, діагностика, лікування.	4
44	Злоякісні пухлини ЛОР-органів. Клініка, діагностика, лікування	
45	Професійні хвороби ЛОР-органів. Вібраційна хвороба.	8
РАЗОМ		180

6. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуального завдання передбачає:

- оволодіння сучасними методами діагностики та лікування в умовах ЛОР-кабінету поліклініки та ЛОР- відділень клінічних баз кафедри;
- підготовка до друку навчально-методичного посібника та комплекту тестових завдань за одним з розділів отоларингології;
- відвідання лекційних та практичних занять зі студентами та інтернами, які проводять викладачі кафедри

7. Завдання для самостійної роботи

- Підготовка відповідей на теоретичні питання за темами семінарських занять.

8. Методи навчання

У процесі проведення лекційних та семінарських занять передбачається застосування таких методів навчання:

- за домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні;
- робота з пацієнтом на прийомі;
- робота в операційній;
- складання графічних схем;
- розв'язання ситуаційних задач;
- дискусії з проблемних ситуацій;
- виконання письмових завдань;
- індивідуально-контрольна співбесіда;
- тести контролю знань.

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. Навчальна діяльність аспірантів (пошукувачів) контролюється на практичних заняттях під час поточного контролю відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача зі слухачем. При оцінюванні навчальної діяльності перевага надається стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність слухачу виставляються оцінки за 4-бальною традиційною шкалою.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язування ситуаційних задач,

виписування рецептів, визначення належності препаратів до фармакологічної групи згідно міжнародної класифікації, можливі показники до застосування; аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують зміни функції організму тварин під впливом препаратів.

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи слухачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті, а також на підсумковому контролі (іспиті).

Оцінка успішності з дисципліни є рейтинговою і виставляється за 200 бальною шкалою і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

10. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковим контролем з дисципліни «Отоларингологія» є іспит.

11. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми.

До підсумкового контролю (іспиту) аспірант (пошукувач) допускається лише при відсутності академічної заборгованості і середньому балу за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Оцінка за дисципліну є середнім арифметичним двох складових (розраховується як число, округлене до цілого):

- 1) середній поточний бал як середнє арифметичне всіх поточних оцінок;
- 2) традиційна оцінка за іспит.

Отриманий середній бал за дисципліну конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою шляхом помноження середнього арифметичного на 40.

Шкала оцінювання рівня опанування дисципліни

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	
185 - 200	Відмінно	5
151 - 184	Добре	4
120 – 150	Задовільно	3
<120	Незадовільно	2

12. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Отоларингологія».
2. Лекції з дисципліни (презентації, відео лекції).
3. Методичні розробки для аспірантів для семінарських занять.
4. Питання та завдання для поточного контролю знань і вмінь аспірантів.
5. Підручники та навчальні посібники.
6. Наукові роботи професорсько-викладацького складу кафедри та інших дослідників з проблем філософії та методології науки.
7. Збірник тестових завдань; електронний банк тестових завдань, ситуаційні завдання у складі методичних розробок для студентів.

13. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Абизов Р.А. Онкоотоларингологія. - К.: "Книга плюс". - 2001. - 271 с.
2. Абизов Р.А. ЛОР-онкологія. Санкт-Петербург, "Діалог", 2004, 255 с.
3. Абизов Р.А., Шкоба Я.В., Шкорботун В.О., Матяш М.М. Ятрогені захворювання в оториноларингологічній практиці. Київ, ЗАТ "НІЧЛАВА" 2004, 104 с.
4. Абизов Р.А., Шкоба Я.В. Невідкладні та ургентні стани в оториноларингології. К., "Книга плюс", 2005. 189 с.
5. Антонів В.Ф., Заболотний Д. І., Прокопів І. М. Новоутворення вуха. - К.: "Здоров'я". -1997.-184 с.
6. Актуальні питання мікрохірургії вуха та захворювань верхніх дихальних шляхів /Збірник республіканської конференції/, - Київ, 1997, 141 с.
7. Базаров В.Г. Клиническая вестибулометрия. Киев. "Здоров'я" 1988, 198 с.
8. Базаров В.Г., Лисовская В.А., Морозов Б.С., Токарев О.П. Основы аудиологии и слухопротезирования. М. "Медицина", 1984, 250 с.
9. Безшапочний С.Б., Лобурець В.В. Ендоскопічна ендоназальна функціональна хірургія: достоїнства, недоліки, перспективи. Ринологія. – 2002. № 1. – с. 3.
10. Белый И.Г., Д.П. Чухриенко, Д.В. Сердюк. Бытовые химические ожоги пищевода. Киев, "Здоровья", 1980. - 150 с.
11. Білінський Б.Г., Стернюк Ю.М., Шпарик Я.В. Онкологія. Львів, 1998.- 272 с.
12. Боенко С.К., Полищук С.А., Родин В.И. Поражения верхних дыхательных путей у обожженных. Киев, "Здоровья", 1990. - 136 с.
13. Брюс У., Джофек, Энн К. Стар К. Секреты отоларингологии Санкт-Петербург, 2001. - С. 624
14. Гарюк Г.И. Неотложная помощь в отоларингологии. В кн: Руководство по скорой медицинской помощи. Учебное пособие под редакцией Хименко Л.П., Киев, "Здоровья", 1991. - 497 с.

15. Гапанович В.Я., Александров В.Н. Оториноларингологический атлас. Минск "Вышэйшая школа", 1989. - 256 с.
16. Гладуш Ю.И., Тишко Ф.Д., Скицюк С.В. Синуситы /Клиническое руководство в схемах/ . – К.: "КРКА" - 2001. – 56 с.
17. Дайняк Л.Б., Минчин Р.А. Поражения ВДП и уха при ревматических болезнях. 1987. - 159 с.
18. Деменков В.Р. Огнестрельные ранения ЛОР – органов и шеи. Луганск, 1998, 155 с.
19. Дифференциальный диагноз по клиническим симптомам в оториноларингологии. / Под редакцией заслуженного деятеля науки и техники Украины, проф. Ю.В. Митина/. К.. "Здоров'я", 2004, 270 с.
20. Евдощенко Е.А., Косаковский А.Л. Нейросенсорная тугоухость. К.: "Здоров'я".-1989.-110 с.
21. Заболотный Д.И., Мельников О.Ф. Теоретические аспекты генеза и терапии хронического тонзиллита. К., "Здоровья", 1999,- 144 с

Допоміжна:

1. Sorokowska A, Sorokowski P, Karwowski M, Larsson M, Hummel T. Olfactory perception and blindness: a systematic review and meta-analysis. *Psychol Res.* 2019 Nov;83(8):1595-1611. doi: 10.1007/s00426-018-1035-2. PMID: 29948185; PMCID: [PMC6794238](#).
2. Spotten L, Corish C, Lorton C, Dhuibhir PU, O'Donoghue N, O'Connor B, et al. Subjective taste and smell changes in treatment-naive people with solid tumours. *Support Care Cancer.* 2016 Jul;24(7):3201-8. doi: 10.1007/s00520-016-3133-2. PMID: 26945569.
3. Tong JY, Wong A, Zhu D, Fastenberg JH, Tham T. The Prevalence of Olfactory and Gustatory Dysfunction in COVID-19 Patients: A Systematic Review and Meta-analysis. *Otolaryngol Head Neck Surg.* 2020 Jul;163(1):3-11. doi: 10.1177/0194599820926473. PMID: 32369429.
4. Trimmer C, Keller A, Murphy NR, Snyder LL, Willer JR, Nagai MY, et al. Genetic variation across the human olfactory receptor repertoire alters odor perception. *Proc Natl Acad Sci USA.* 2019 May;116(19):9475-9480. doi: 10.1073/pnas.1804106115. PMID: 31040214; PMCID: [PMC6511007](#).
5. Tutar B, Ekincioglu E, Karaketir S, Berkiten G, Saltürk Z, Arkan ME, et al. The impact of platelet-rich fibrin (PRF) on olfactory function and pain after septoplasty operations. *Eur Arch Otorhinolaryngol.* 2020 Apr;277(4):1115-1120. doi: 10.1007/s00405-020-05839-6. PMID: 32048028.
6. Valsamidis K, Printza A, Constantinidis J, Triaridis S. The Impact of Olfactory Dysfunction on the Psychological Status and Quality of Life of Patients with Nasal Obstruction and Septal Deviation. *Int Arch Otorhinolaryngol.* 2020 Apr;24(2):e237-e246. doi: 10.1055/s-0040-1701269. PMID: 32296471.
7. Weiss T, Soroka T, Gorodisky L. Human Olfaction without Apparent Olfactory Bulbs [published correction appears in *Neuron.* 2019 Dec 4;104(5):1023]. *Neuron.* 2020;105(1):35-45.e5. doi:10.1016/j.neuron.2019.10.006

8. Non-Melanoma Skin Cancer and Cutaneous Melanoma / Papadopoulos, O. (Ed), Papadopoulos, N. A. (Ed), Champsas, G. (Ed). 2020
9. Treatment of Skin Diseases /Zaidi, Z., Hussain, K., Sudhakaran, S. 2019
Skin Aging & Cancer / Dwivedi, A. (Ed), Agarwal, N. (Ed), Ray, L. (Ed), Tripathi, A. K. (Ed) 2019
10. Müge Özçelik Korkmaz et al. «Reliability and Validity of the Turkish Version of the Glasgow-Edinburgh Throat Scale: Use for a Symptom Scale of Globus Sensation in Turkish Population»; Turk Arch Otorhinolaryngol. 2020 Mar; 58(1): 41–47. doi: 10.5152/tao.2020.4686
11. Li Z, Huang J, Hu Z. Screening and Diagnosis of Chronic Pharyngitis Based on Deep Learning. Int J Environ Res Public Health. 2019;16(10). pii: E1688. doi: 10.3390/ijerph16101688.
12. Philip R Harvey et al, «Managing a patient with globus pharyngeus» Frontline Gastroenterol. 2018 Jul; 9(3): 208–212. doi: 10.1136/flgastro-2017-100844
13. Tranexamic acid and post-tonsillectomy hemorrhage: propensity score and instrumental variable analyses. Koizumi M, Ishimaru M, Matsui H, Fushimi K, Yamasoba T, Yasunaga H. Eur Arch Otorhinolaryngol. 2019 Jan;276(1):249-254. doi: 10.1007/s00405-018-5192-0. Epub 2018 Nov 7. PMID: 30402793
14. A Case Report of Nebulized Tranexamic Acid for Post-tonsillectomy Hemorrhage in an Adult. Poppe M, Grimaldo F. Clin Pract Cases Emerg Med. 2020 Aug;4(3):443-445. doi: 10.5811/cpcem.2020.6.47676. MID: 32926708 Free PMC article.
15. Bleeding characteristics and management of minor surgeries in rare bleeding disorders: report from a Turkish Pediatric Hematology Center. Gelen SA, Sarper N, Zengin E. Turk J Pediatr. 2020;62(4):584-593. doi: 10.24953/turkjpmed.2020.04.008. PMID: 32779411 Free article.

14. Інформаційні ресурси

1. Державний Експертний Центр МОЗ України
<http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. ДП "Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів" <http://sphu.org/>
3. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>